

“La traïció bé val un Nobel”

Nina Andreieva, líder de l'oposició bolxevic i la redactora del primer manifest anti-*perestroika*, creu que la conspiració va començar fa 30 anys

El 13 de març de 1988 passarà a història de la *perestroika* com el dia de Nina Andreieva. Va ser aquell dia, en plena preparació de la XIX Conferència del PCUS que havia de donar llum verda a la reforma constitucional, que el diari *Sovietskaia Rossia* va publicar un article titulat "Jo no puc renunciar als meus principis". La premsa i els polítics reformistes el van valorar com un autèntic manifest involucionista, una virtual invitació al cop d'estat contra Gorbatxov. L'article va al·larmar i va ser llegit i rellegit en el Politburó. Van tenir la simpatia i el suport del líder conservador Igor Ligatxov i la condemna dels corrents reformistes i radicals del PCUS. Amb la publicació d'aquell manifest una cosa quedava clara: la *perestroika* tenia enemics poderosos que començaven a mobilitzar-se. Han passat dos anys i mig i per a l'autora d'aquell article ja res no és el mateix en la seva vida quotidiana. Nina Andreieva existeix, sí, i ja no és només aquella enigmàtica professora de química en un institut de Leningrad: Nina s'ha convertit en un dels punts de referència més importants de l'ortodoxia. No és exagerat dir que aquesta dona de 52 anys, vital i afable, que rep els visitants amb una delicadesa gairebé sofisticada, ha esdevingut la musa del stalinisme.

Andreieva i el seu marit, el professor de filosofia Vladimir Ivanovitch Kluxin, viuen en un modest apartament de la rodalia de Leningrad, la ciutat que l'actual ajuntament democràtic té la intenció de retornar-li el seu nom històric: Sant

Petersburg. L'apartament de Nina i de Vladimir Ivanovitch és també ara la seu del moviment polític que han creat: Unitat. I amb un subtítol aclaridor: "pel lenisme i els ideals del comunisme".

"Hem rebut milers de cartes —explica Nina Andreieva assenyalant els prestatges—. Aquí potser n'hi ha deu mil. Totes ens donen suport. Moltes ja les he contestat gràcies que tinc un bon secretari, un secretari de luxe". I ho diu girant-se, somrient, cap al seu marit, que mou afirmativament el cap: "Hem patit molt aquests dos últims anys. —diu el professor—. Per culpa de la meua dona vaig quedar sense feina... i vaig tenir dos infarts. Les malalties socials, com les que viu el nostre país, acaben reflectint-se en la salut dels individus".

I mentre Vladimir Ivanovitch explica les vivències dels últims mesos i afirma que és un gran coneixedor de Gramsci, Nina trau d'un calaix l'últim dels seus manifestos firmat el 28 d'octubre: "És la resolució de la conferència del nostre grup, Unitat. De moment ens estem organitzant com a nucli, per poder influir en la societat. Continuem, ara com ara, en el Partit Comunista on hem impulsat, a nivell ideològic, la Plataforma Bolxevic. Però no descartem, a la llarga, convertir-nos en partit polític independent: un partit autènticament comunista".

Un punt destaca al final del text de la resolució: "fer tots els esforços per exigir la destitució del secretari general, Mikhaïl Serguèievitch Gorbatxov, acusat d'haver convertit el PCUS en un partit menxevic i

socialdemòcrata i d'haver portat el país al caos econòmic.

—La resolució més important de la nostra última conferència és sobre la qüestió econòmica. Els nostres demòcrates parlen molt de l'economia de mercat, en 500 dies, i nosaltres estem en contra de tot això, als països occidentals ja no hi ha economia de mercat sinó capital monopolista que planifica molt bé les seves activitats. L'anomenat mercat està totalment controlat per les multinacionals, pel capital transnacional que, si s'estableix a l'URSS, ens col·locarà a la cua del món capitalista. El nostre país tornarà al segle XIX. —L'URSS té davant el programa moderat del primer ministre Rijkov i també els plantejaments radicals de l'economista Xatalin. ¿Tenen vostès alternatives a aquestes dues propostes de mercat?

—El nostre moviment, Unitat, està assessorat per un grup d'economistes, de científics. Són gent que treballa per a nosaltres, però alguns no gosen dir el seu nom per por a ser represaliats, a perdre la feina. Han elaborat anàlisis, algunes de les quals ja s'han publicat en un recull titulat *Diem no a l'economia de mercat*.

—I un cop més Nina Andreieva obre el calaix de l'escriptori i trau i ensenya un llibre, ben editat, de cobertes blaves.

—Aquest llibre té alguns buits, algunes mancances, però esperem publicar-ne aviat la segona part, on es plantejaran programes i alternatives concretes.

—Però ¿quina pot ser l'alternativa? ¿Tornar a l'estalinisme o a l'estancament del

temps de Brejnev?

—Nosaltres no som gent conservadora i dogmàtica. Aquesta és una imatge interessadament deformada que ens volen atribuir. Stalin, ara tant difamat, tan condemnat i del qual es diuen tantes mentides, va posar les bases per a la construcció de l'economia socialista, el fonament de la qual és la planificació. El mal cal buscar-lo en els anys 60 quan Khruixtxov va voler aplicar estils capitalistes a l'economia socialista. Això no ens va portar al desenvolupament sinó a l'estancament i, després, a la situació d'ara: al sabotatge organitzat des de dalt per demostrar la inoperància del socialisme i justificar el retorn al capitalisme.

—¿Què opina de les terceres vies? ¿De la possibilitat d'economies mixtes fent convergir equilibradament estils capitalistes i socialistes?

—Això no funciona. Les bases de tots dos sistemes són antagoniques. La propietat social dels mitjans de producció és incompatible amb la propietat privada. I per això som on som, perquè ho volen barrejar tot. L'aplicació d'estils capitalistes ha trastocat la distribució dels béns de consum i per això la gent ha perdut la disciplina i l'interès pel treball. Quan al 1985 es va anunciar la *perestroika*, la reestructuració que es necessitava i que tot-hom demanava, va haver-hi una esperança. Però el que va arribar va ser un cop d'estat contrarevolucionari donat des de la direcció del partit.

—Hem arribat a un punt en què no tinc més remei que demanar-li la seva opinió sobre el Premi Nobel de la Pau

Vladimir Ivanovitch i Nina no han renunciat als seus principis.

concedit a Mikhaïl Serguèievitch Gorbaxov.

—Molta gent creu, com jo, que aquest és el premi pel fracàs del socialisme. La recompensa per la destrucció de l'estat soviètic, per la traïció al moviment obrer internacional, per l'anticomunisme. Les forces contrarevolucionàries porten 30 anys conspirant i estan ben finançades. Tenen, a més, el suport de la premsa i de molts mitjans de comunicació. D'aquests mitjans de comunicació als quals tant els agrada Gorbaxov. A l'interior del nostre país volen crear un estat d'opinió anticomunista i en part ho han aconseguit. Sobre tot entre la joventut. Però hi ha encara molta, moltíssima gent, gent senzilla que es pregunta: ¿què tindrem demà? Abans l'estat socialista garantia el treball —no sempre ben pagat, ho reconec—. Però no calia mirar el portamonedes quan et posaves malalt calia avisar una ambulància. Ara tot això s'està acabant. A la zona de Leningrad podria haver-hi aviat un 40 per 100 de la població sense feina. I això portarà encara més criminalitat i

delinqüència.

—*Es parla de guerra civil. ¿Vostè la creu possible?*

—iPerò si ja la tenim, la guerra civil! I si no, miri Moldàvia, el Caucas, l'Àsia Central, el Bàltic. Si es refereix a la guerra civil oberta a tota l'URSS, jo l'única cosa que li diré és que la conspiració contrarevolucionària no ha calculat bé les coses: els de baix estan desorientats i no volen viure així, però també els de dalt estan desorientats si ja no poden dirigir. Hi ha un buit de poder. I qui més clarament ho reconeix és el primer ministre: Rijkov.

—*¿Aleshores som davant d'una situació en què hi podria haver un cop d'estat militar?*

—A l'Exèrcit Roig hi ha sectors disposats a mantenir la legalitat socialista. Però si parlem de cop d'estat definitiu per restaurar el capitalisme, aquest cop no el donaran l'exèrcit i el KGB. L'intentaran fer els demòcrates: Ieltsin i el seu grup, ajudats pels desclassats: els ganduls, els drogaaddictes, les prostitutes i els sectors de la joventut que no saben ana-

litzar bé la realitat.

"Intenten reeducar-nos", es lamenta Nina Andreieva mentre busca la mirada de complicitat del professor Kluxin. "Tracten d'inculcar-nos que tot és mercaderia, que tot es pot vendre i comprar: l'amor, els sentiments més íntims, la bellesa... Si no, miri aquests concursos de noies i els models de les fotografies. S'ho estan venent tot: el país, les nostres dones, que les envien a l'estranger a treballar, a exhibir-les... És una prostitució encoberta".

I Nina Andreieva no pot evitar parlar d'ella mateixa. De quan va decidir publicar aquell article sobre els seus principis als quals no ha renunciat: "La majestuositat de la moral comunista és la més elevada. Més que la de la moral religiosa, perquè la religió obliga a perdonar els explotadors i el comunisme vol que cada persona sigui apreciada per la seva aportació a la societat. En aquests dos últims anys he guanyat maduresa política, però les meues condicions no han canviat. Perquè el marxisme-leninisme és una

ciència que té per base lleis objectives, que funcionen independentment de nosaltres, del que fem o del que pensem".

La dirigent bolxevic comenta que ha estat convidada a sortir a l'estranger per participar en debats i conferències i que fins ara no ha pogut fer-ho "perquè els nostres demòcrates m'han denegat el passaport". Una queixa que contrasta amb les informacions dels seus companys de l'Institut de Química, on treballa: diuen que Nina va denunciar dissidents durant l'època de Brejnev.

Ja a la porta del modest apartament, Nina Andreieva s'acomiada evocant una de les seves aficions preferides: l'estètica. "Jo crec que la bellesa salvarà el món. I que el treball ens portarà a la bellesa. N'estic convençuda. És una conclusió a la qual fa anys que vaig arribar. D'altres triguen més o bé hi arriben per camins diferents. I n'hi ha que no hi arriben mai".

Llibert Ferri

Trad. i fotos: D. Razumikhina